

การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

Teacher's Participation in Internal Supervision of School in Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization

วิระชน คุ่มบ้าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวนพงศ์ ขวนชม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ 4) การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Type Scale) และได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และรายด้านอยู่ระหว่าง 0.85-0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และ F-test และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน และระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับชั้นที่สอนและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การนิเทศภายใน, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The research aimed 1) to study the level of teacher's participation in internal supervision of the schools under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization and 2) to compare the teacher's participation in internal supervision of the schools in Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization classified by educational level, classroom level, and size of schools. The research samples were 321 teachers under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization, academic year 2014. The research instrument used in data collection was a five scale Likerts questionnaires with 5 aspects: 1) supervision planning 2) providing knowledge before supervision 3) supervision process 4) supplementary for supervision operators and 5) the evaluation of supervision with the overall of the reliability as 0.96 and by each individual aspect in the range of 0.85-0.93. Statistics employed in data Analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, F- test and Scheffe's Method.

The findings were as follows:

1. The overall of the teacher's participation in internal supervision of the schools under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization was at high level. When considering by each individual aspect, it was found that the internal supervision process, providing knowledge before internal supervision and supervision planning were at high level. The supplementary for supervision operators and the evaluation of supervision were at moderate level.
2. The comparison of the teacher's participation in internal supervision of the schools under Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization classified by the educational level, classroom level and size of schools was statistically different at the significant level of 0.05.

Keywords : internal supervision, participation

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับถ่ายโอนภารกิจการบริหารการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จึงเป็นองค์กรที่มีภาระหน้าที่การบริหารการศึกษาตามความพร้อมขององค์กร มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีมาตรฐาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ครูรู้สึกเป็นเกียรติในการร่วมกิจกรรม ร่วมวางแผน และมีขวัญกำลังใจเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และทำให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ยังไม่ประจักษ์แน่ชัดว่าครูมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการนิเทศมากน้อยเพียงใด หรือมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และกระบวนการนิเทศมีความทั่วถึงบุคลากรเพียงใด ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ให้ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยได้รับความร่วมมือจากครูเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของครู ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานต่างกัน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการมากน้อยเพียงใด

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,906 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 321 คน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน 4 กลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 117 คน โรงเรียนขนาดกลาง 96 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 65 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 43 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type Scale) โดยคำถามครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายใน ตามกระบวนการนิเทศภายใน จำนวน 40 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 5 ข้อ

4.3 การตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพเครื่องมือมีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.96

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 321 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาที่เป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 304 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.70 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน และด้านการดำเนินการนิเทศภายใน และระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ

5.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

5.3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน และด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน และด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5 ครูที่สอนระดับชั้นต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.6 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย มีประเด็นที่อภิปรายผลดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเข้าใจและมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมากขึ้น เป็นผลให้ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีทวน อะสงค์ (2550) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการวิจัยของ สมพร ไชยจักร (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนในรายด้านผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

6.1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายใน กำหนดวัตถุประสงค์ที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ มีการวางแผนการจัดกิจกรรม และมีคำสั่งมอบหมายงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งครูเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียน และครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นผลให้ระดับการวางแผนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร ไชยจักร (2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.1.2 ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการนิเทศภายในว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม

และเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศภายใน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องจัดประชุมเพื่อชี้แจง ทบทวนให้ความรู้ ในการปฏิบัติการนิเทศภายในที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งให้กับครูที่เข้ารับการนิเทศ ดังที่คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550) ได้สรุปว่าการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศเป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่ จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่าง มีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และเมื่อมีความจำเป็น สำหรับการนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน ที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เป็นผลให้ระดับการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

6.1.3 ด้านการดำเนินการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้มีการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่สำหรับกิจกรรมการนิเทศและสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนงานการ ดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างเพียงพอ และมอบหมายหน้าที่เกี่ยวกับครูในการดำเนินกิจกรรมตามแผนการนิเทศ อีกทั้งผู้บริหารและครูได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนางานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ เป็นผลให้ระดับการดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของศรีทวน อะสงค์ (2550) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการ นิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน การดำเนินการนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ จิตภา หาญสูงเนิน (2555) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษพบว่าดำเนินการนิเทศภายในศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอรรถาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินงานการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

6.1.4 ด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังขาดการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับครู ที่มีผลงานจากการนิเทศที่ดีเด่น เช่น ขาดการให้รางวัล ขาดการนำผลงานครูไปเผยแพร่ และขาดการประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะการพิจารณาตัดสินใจให้มีการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนงานนิเทศ ด้านต่างๆ อย่างเพียงพอตามที่ จรูณี แก้วเอี่ยม (2557) กล่าวถึงการสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ การที่องค์กร มีการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีก็จะส่งผลไปยังผู้ร่วมงานรอบข้างพลอยมีความสุขไปด้วย รวมทั้งการทำให้กิจกรรมที่ ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ เมื่อองค์กรประกอบเหล่านี้รวมกันก็จะเกิดผลดีต่อผู้รับบริการ ผู้บริหารควรตระหนัก และพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานของตนเอง รวมทั้งหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ที่คิดว่าเป็น อุปสรรคต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้ขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาสูงขึ้น เป็นผลให้ระดับการสร้างเสริมขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง

6.1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียน ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในการประเมินผลการนิเทศภายใน ขาดการจัดทำเอกสารคู่มือการประเมินผล การนิเทศภายใน โดยเฉพาะขาดการอภิปรายเพื่อประมวลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นผลให้ระดับการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีทวน อะสงค์ (2550) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศภายใน

โรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ได้ตระหนักในการดำเนินการนิเทศภายในและมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการกำชับให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

6.2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้ให้ความสำคัญและการเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการนิเทศภายในต่างกัน อีกทั้งมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ต่างกัน เป็นผลให้การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร ไชยจักร (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ย่อมเห็นสภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนละเอียดลึกซึ้งถึงขั้นตอนรูปแบบ และการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เป็นผลให้การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตภา หาญสูงเนิน (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าครูเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2.3 ครูที่สอนระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนแต่ละระดับชั้นถึงแม้จะมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่การพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน และศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่บทบาทและหน้าที่ในด้านการปฏิบัติงานด้านการสอนย่อมแตกต่างกัน เพราะสภาพเนื้อหาวิชาแต่ละระดับชั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นต่างกัน ครูผู้สอนจึงต้องมีการจัดเตรียมการสอนต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูในกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินการนิเทศภายในของครูแตกต่างกัน ดังที่ ปรียา พรวงค์อนุตรโรจน์ (2543 : 227) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เป็นผลให้การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกัน

6.2.4 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ต่อการดำเนินงานในการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เช่น ความแตกต่างของอาคารสถานที่สำหรับกิจกรรมการนิเทศบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลนี้สถานศึกษาขนาดเล็กจึงขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการนิเทศภายในแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศซึ่งอาจขาดงบประมาณในส่วนนี้ เป็นผลให้การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดา เชื้อสูงเนิน (2556) ได้ศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

7.1.1 ในการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแก่ครู ก่อนดำเนินการนิเทศภายใน โดยการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศมาให้ความรู้

7.1.2 ในด้านการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพิจารณาตัดสินใจให้มีการเพิ่มงบประมาณสนับสนุนงานนิเทศด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ โดยให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาประมาณ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของครู

7.1.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการอภิปรายเพื่อประมวลปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้กระบวนการนิเทศภายในประสบผลสำเร็จ

7.2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ทราบถึงสภาพความก้าวหน้าและปัญหาของกระบวนการนิเทศภายใน

รายการอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

- จรูณี แก้วเอียน. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับ
ผู้บริหารมืออาชีพ : พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จิตาภา หาญสูงเนิน. (2555). **การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การบริหาร
การศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ฉัตรเพชร ทองธีระ. (2549). **การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร
สถานศึกษาในเขตอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริการงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ลัดดา เชื้อสูงเนิน. (2555). **การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ศรีทวน อะสงค์. (2550). **การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สมพร ไชยจักร. (2556). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.